

Dersin Amacı

Bu dersin temel amacı, öğrencilere yeryüzünü şekillendiren temel süreçler ve bu süreçler sonucunda ortaya çıkan yerşekilleri hakkında kapsamlı bir temel bilgi sunmaktır. Öğrencilerin, jeomorfolojik olguları bilimsel bir bakış açısıyla analiz etme, yorumlama ve coğrafi sentez içinde değerlendirme yeteneklerini geliştirmek hedeflenmektedir.

Dersin İçeriği

Ders, jeomorfolojinin tanımı, tarihçesi ve temel kavramları ile başlar. Yerkabuğunu oluşturan mineraller ve kayalar (mağmatik, tortul, metamorfik) incelenir. Yerin iç yapısı ve levha tektoniği kuramı bağlamında iç (endojen) kuvvetler; orojenez, epirojenez, faylanmalar, volkanizma ve depremler ele alınır. Takiben, dış (ekzojen) kuvvetler kapsamında ayrışma süreçleri ile akarsu, buzul, rüzgâr, dalga ve akıntıların oluşturduğu aşınım ve birikim şekilleri incelenir. Ders, jeolojik zamanlar ve yeryuvarın evrimi ile jeomorfolojide zaman kavramının önemi konularıyla tamamlanır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Ana Kaynak: Ertek, T. A. (2016). Jeomorfoloji. İstanbul Üniversitesi Yayınları. Yardımcı Kaynak: Görüm, T. & Yıldırım, C. (2016). Fiziki Coğrafyaya Giriş. İstanbul Üniversitesi Yayınları. İleri Okuma: Hoşgören, Y. (2015). Jeomorfoloji'nin Ana Çizgileri I. Çantay Yayınları. Hoşgören, Y. (2015). Jeomorfoloji'nin Ana Çizgileri II. Çantay Yayınları.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatım, Soru-Cevap, Görsel Materyal Kullanımı, Bireysel Çalışma (Okuma)

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Derslere düzenli katılım ve her hafta için belirtilen okuma materyallerinin ders öncesinde gözden geçirilmesi, öğrencinin dersteki başarısı için kritik öneme sahiptir. Tartışmalara aktif katılım teşvik edilmektedir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

Anlatım, Sunum, Görsel ve Fiziksel Materyal

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Emre Elbaşı

Program Çıktısı

- Jeomorfolojinin tanımını yapar, coğrafya bilimleri içindeki yerini ve diğer disiplinlerle ilişkisini açıklar.
- Yerşekillerinin oluşumunu ve gelişimini açıklayan "Yapı, Süreç ve Zaman" üçlüsünün rolünü yorumlar.
- Yerkabuğunu oluşturan başlıca mineral ve kayaç türlerini (mağmatik, tortul, metamorfik) temel özellikleriyle tanıır ve sınıflandırır.
- İç kuvvetleri (orojenez, epirojenez, volkanizma, depremler) ve bu süreçlerin yerşekilleri üzerindeki yapıcı etkilerini analiz eder.
- Jeomorfolojik evrimde kesinti ve karmaşıklıklara (tektonik, östatik ve iklimatik değişimler) yol açan faktörleri değerlendirir.

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim		Uygulama
		Laboratuvar	Metodları Teorik	
1	Ana Kaynak: Sayfa 15-17, Yardımcı Kaynak: Sayfa 6-11		Jeomorfolojiye Giriş: Tanımı, Bilim Dalının Kapsamı ve Önemi	
2	Ana Kaynak: Sayfa 42-50		Jeomorfolojinin Tarihçesi ve Farklı Yaklaşımlar	
3	Ana Kaynak: Sayfa 18-30		Yerçekillerinin Oluşumu ve Gelişimi: Yapı, Süreç ve Zaman Faktörleri	
4	Ana Kaynak: Sayfa 93-110		Yerkabuğunun Malzemesi 1: Mineraller ve Kayaçlara Giriş	
5	Ana Kaynak: Sayfa 123-134 (Magmatik), 190-204 (Tortul), 223-228 (Metamorfik) Yardımcı Kaynak: Sayfa 52-55		Yerkabuğunun Malzemesi 2: Mağmatik, Tortul ve Metamorfik Kayaçlar	
6	Ana Kaynak: Sayfa 241-253 Yardımcı Kaynak: Sayfa 50-60		Yerkabuğunun Yapısı ve Levha Tektoniği	
7	Ana Kaynak: Sayfa 269-275 Yardımcı Kaynak: Sayfa 64-67		İç Kuvvetler 1: Orojenik ve Epirogenik Hareketler	
8			Ara Sınav	
9	Ana Kaynak: Sayfa 279-284 Yardımcı Kaynak: Sayfa 64-67		İç Kuvvetler 2: Volkanizma ve Depremler	
10	Yardımcı Kaynak: Sayfa 184-196		Dış Kuvvetler 1: Ayrışma ve Kütle Hareketleri	
11	Ana Kaynak: Sayfa 298-299, 307-308		Dış Kuvvetler 2: Akarsu ve Rüzgâr Jeomorfolojisi	
12	Ana Kaynak: Sayfa 300-301, 309-313		Dış Kuvvetler 3: Buzul ve Kıyı Jeomorfolojisi	
13	Ana Kaynak: Sayfa 323-335		Yeryuvarın Evrimi ve Jeokronoloji	
14	Ana Kaynak: Sayfa 62-81		Türkiye'de Jeomorfolojinin Gelişim Tarihçesi	
15	Ana Kaynak: Sayfa 347-354		Jeomorfolojide "Zaman" Kavramı ve Genel Tekrar	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Derse Katılım	14	3,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	15	2,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	15	2,00
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ara Sınav Hazırlık	7	2,00
Final Sınavı Hazırlık	7	4,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13
Ö.Ç. 1	5	2	5	3	1	4	3	4	2	2	4	4	1
Ö.Ç. 2	5	2	5	3	1	3	3	4	2	3	4	4	1
Ö.Ç. 3	5	1	5	4	1	3	3	4	2	2	4	4	1
Ö.Ç. 4	5	2	5	4	1	3	3	4	2	3	4	4	1
Ö.Ç. 5	5	2	5	4	1	3	4	4	2	3	4	4	1

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Coğrafya biliminde kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma
- P.Ç. 2 :** İnsan-mekan etkileşiminin tespitinde yararlanılan başlıca araştırma yöntem ve tekniklerini kullanabilme, bu etkileşimin ifadesinde kullanılan görsel araçları (tablo, grafik, harita) vb hazırlayabilme ve gerekli araç gereçleri yazılımları kullanabilme.
- P.Ç. 3 :** Coğrafya biliminin temel terimlerini kavrama ve coğrafi terminolojiyi yerinde kullanabilme.
- P.Ç. 4 :** Coğrafya bilimi kapsamında mekanı doğal ve beşeri özellikleriyle tanıma, mekanın kullanımından kaynaklanan sorunları tespit edebilme, çözüm önerisi sunabilme.
- P.Ç. 5 :** Coğrafi Bilgi Sistemleri, uzaktan algılama vb coğrafi teknolojilerle çalışabilme.
- P.Ç. 6 :** Disiplinler arasındaki çalışmaların önemini kavrama, bilgi ve becerilerini diğer disiplinlerle paylaşabilme ve ortak projelerde değerlendirebilme.
- P.Ç. 7 :** Mekan ve mekanı oluşturan fiziki ve beşeri unsurlar arasında ilişki kurabilme ve bu ilişkileri yorumlayabilme becerisi
- P.Ç. 8 :** Sahip olduğu bilgi ve becerileri laboratuvar ve arazi çalışmaları ile bütünleştirebilme
- P.Ç. 9 :** Coğrafi verilerin toplanması, yorumlanması, değerlendirilmesi ve akademik yayın haline getirilmesi sürecinde bilimsel etik değerlere uygun hareket etme.
- P.Ç. 10 :** Bölgesel dengesizlik, iklim değişikliği, kentleşme, küreselleşme, sürdürülebilirlik, göç, çevre sorunları gibi konuları geniş bir bakış açısı ile yorumlayabilme
- P.Ç. 11 :** Coğrafi konuları, sistematik bir yaklaşımla ele alma, araştırma ve sunma becerisi
- P.Ç. 12 :** Bireysel çalışma becerisi ve bağımsız karar verebilme yetisine sahip olarak fikirlerini sözlü ve yazılı ifade ederek iletişim kurabilme
- P.Ç. 13 :** Toplumsal sorumluluk ve mesleki etik bilinciyle yaşadığı sosyal çevre için mesleki proje ve etkinlikler planlayabilme ve uygulayabilme.
- Ö.Ç. 1 :** Jeomorfolojinin tanımını yapar, coğrafya bilimleri içindeki yerini ve diğer disiplinlerle ilişkisini açıklar.
- Ö.Ç. 2 :** Yerçekillerinin oluşumunu ve gelişimini açıklayan "Yapı, Süreç ve Zaman" üçlüsünün rolünü yorumlar.
- Ö.Ç. 3 :** Yerkabuğunu oluşturan başlıca mineral ve kayaç türlerini (mağmatik, tortul, metamorfik) temel özellikleriyle tanıır ve sınıflandırır.
- Ö.Ç. 4 :** İç kuvvetleri (orojenez, epirojenez, volkanizma, depremler) ve bu süreçlerin yerçekilleri üzerindeki yapıcı etkilerini analiz eder.
- Ö.Ç. 5 :** Jeomorfolojik evrimde kesinti ve karmaşıklıklara (tektonik, östatik ve iklimik değişimler) yol açan faktörleri değerlendirir.